1ste. JAARGANG. CURACAO DEN 13n. September 1884. N° 37.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50. voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
OP CURAÇAO,
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

De Agentuur
ten huize van de Heeren
J. A. S. ELLIS, Curaçao, — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, Aruba. — Playa.
JOSÉ A. ROSA HERRERA, Bonaire, — Playa.

E Courant aki ta sali toer Dia Saba.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pager pedilanti.
Pa bujarnan foi Curaçao, Bonaire y Aruba fl 10,— pa anjo.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, fl 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

SCHEEPSTIJDINGEN.
aankomst alhier:

17 Sept.	Paket-sch.	van	St. Thomas.
18 „	Valencia	„	New-York.
21 „	Maracaibo	„	Maracaibo.
28 „	Glenfyne	„	New-York.
29 „	Maracaibo	„	Maracaibo.

CALENDARIO.
September.

15. LUNA,	S. Nicomedes, m.
16. MARTES,	Ss. Cornelio i Cipriano, mm.
17. [illegible]	Heridaman di S. Frco., Ct. temp.
18. [illegible]	S. Hose di Cupertino, c.
19. [illegible]	Ss. Genaro i Comp., mm Ct. temp.
20. SABRA,	Ss. Eustaquio i Comp., mm. „
21. [illegible]	S. Mateo ap. i evang.

STAND DER MAAN.

N. M. 19 Sept., 5 ure 1 min.

Opkomst der Zon:
15 Sept., 6 u. 55 m. — 20 Sept., 5 u. 57 m.

Ondergang der Zon:
15 Sept., 6 u. 5 m. — 20 Sept., 6 u. 3 m.

SCHEEPSTIJDINGEN.
vertrek van hier:

7 Sept.	Paket-sch.	naar	St. Thomas.
15 „	Caràcas	„	New-York.
16 „	Maracaibo	„	Maracaibo.
23 „	„	„	„
30 „	Valencia	„	New-York.

DE "AMIGOE DI CURAÇAO"

VERSUS

DE CURAÇAOSCHE COURANT

van 24 Augustus jl.

—o—

Waarom nog geantwoord op het redactie-artikel der *Curaçaosche Courant* van 24 Aug. jl., waarin toch iedereen ontwijking van den strijd, ja, zelfs een beslisten aftocht heeft moeten erkennen?— Gewis, ook een pennestrijd heeft zijne regelen van wellevendheid: den tegenstander, die het schild wegwerpt en het zwaard opsteekt, behoort men te sparen en ridderlijk te behandelen!

Op eene ridderlijke behandeling heeft de *C. C.* recht, wanneer zij b. v. de *Redacteurs-quaestie* bespreekt en niet schroomt te bekennen: „*Mocht het waar zijn*, „*dat de door den* Amigoe *bedoel-* „*de betrouwbare mededeeling door* „*een onzer geschied is, dan was* „*het zeker geen officieele verkla-* „*ring, waartoe nooit reden kon* „*hebben bestaan, maar slechts eene* „*mededeeling en passant.*" Zulk een *retraite* is oprecht en eerlijk: het zou niet hoffelijk wezen, er nog op terug te komen, zelfs al blijven wij gelooven aan *het officieele* der aan ons verstrekte verklaring: wij zijn voldaan, en teekenen geen verzet meer aan tegen die *mededeeling en passant*, maar volgaarne laten wij de *C. C.* daarmede nog aan haren aftocht *en passant* den schijn van eervol geven.

Minder eerlijk en eervol gaat de *C. C.* te werk, als zij den *Amigoe* op andere punten van aanklacht wil gaan antwoorden.

„*Hij* (de AMIGOE) *wil maar niet* „*ruiterlijk bekennen, dat hij misdaan heeft, door ons ten onrechte* „*te betichten, van eene zinsnede* „*uit de Encycliek gelicht en daar-* „*door de openbaarmaking van dat* „*gewrocht noodzakelijk gemaakt* „*te hebben.*"

Die *uitlichting*, die *uitlichting!* zij is de nachtmerrie van de *Curaçaosche Courant*. Wat een triomf derhalve voor haar, dat de *Amigoe thans tusschen de regels laat lezen, dat de beruchte zinsnede door het „Dagblad" en* NIET DOOR ONS *(de C. C.) uit de Encycliek was gelicht, en alzoo dat zijne beschuldiging ongegrond is.*

Niet *tusschen de regels* maar met *gedrukte letters* lieten wij lezen: „Zulk een „Uitlichting van het Dagblad", overgenomen door de *Curaçaosche Courant*, eischte volgens onze meening de helderste toelichting, en daartoe was op de eerste plaats de publiceering van de *geheele* Encycliek onontbeerlijk." Wilde hiermeê de *Amigoe* aan de *C. C.* te kennen geven, dat hij eindelijk den „waren uitlichter" gevonden had? Volstrekt niet. Heler en steler, „uitlichter" en „overnemer" van eene zekere soort van uitlichtingen ontloopen elkander niet verre. Zoodat wij zelfs nu nog die zinsnede eene „uitlichting van de C. C." zouden blijven noemen, ware onze Oudste Zuster verstandig genoeg, om de beteekenis van die woorden te verstaan, en niet zoozeer aan de letter dan wel aan den geest van die letter hare aandacht te wijden. Dien geest was toch in dezelfde alinea, waar de C. C. tusschen de regels ging lezen, onmiskenbaar duidelijk door ons weergegeven, en wel met de volgende woorden:

De ongegronde, onbewijsbare en onware bewering, dat wij gelegenheid en aanleiding *gezocht* hebben om de Encycliek (die de *Amigoe begreep*, zeide de *C. C.*, dat aan een groot gedeelte der bevolking aanstoot moet geven) op te nemen, laten wij geheel voor rekening van de *C. C.* en van hare eerlijkheid en ridderlijkheid. Maar zeer onvoorzichtig was de handelwijze van de *C. C.*, en zeer verre was *hare tact* te zoeken, toen zij in een kort begrip al die *aanstootgevende* hoofdpunten van de Encycliek samenvatte en haren lezers — Vrijmetselaars of niet-Vrijmetselaars— de „hinderlijke en kwetsende" STREKKING mededeelde van dat pauselijk stuk, waarin de *leer*, de *aanslagen*, de *wijze van denken en handelen*, dier *rampzalige* secte en hare *heillooze invloed* aan het licht treden.

Zonder de minste reden schreef derhalve de C. C. aan ons een rouwmoedige schuldbelijdenis, en al te spoedig aan zich zelve de overwinning toe met de volgende woorden: „Toegevend van nature „zoo als het onderen van dagen „past, nemen wij genoegen met „deze bedekte belijdenis van „schuld."

Het bekende telegram, door de „Curaçaosche Courant" woordelijk overgezet uit de „Opinion Nacional," en de verrassende gevolgtrekking daaruit door de Redactie van de C. C. gemaakt, zijn onze lezers voorzeker nog niet vergeten. Opmerkenswaardig zijn echter de woorden, die de C.C. naar aanleiding van ons antwoord, in haar nummer van 24 Aug. ter neder schreef:

„Moeten wij den *Amigoe* on„zen dank toebrengen voor zijne „inlichtingen, waaruit blijkt, dat „wij eene volkomen verkeerde ge„volgtrekking uit het bericht ge„maakt hebben, *dan moeten wij* „*toch betuigen, dat zulks ons voor* „*Z. H. spijt, want het zou beter* „*geweest zijn, ten halve te zijn* „*gekeerd dan geheel gedwaald te* „*hebben.*"

Allerminst had de Redactie van de C. C. het recht om op zulk een wijze van Zijne Heiligheid te spreken. Heeft de C. C. dan zoo klaar, zoo ontegensprekelijk aangetoond dat *Z. H. gedwaald* heeft? Zeker, zij heeft het beproefd zoowel aan het sterfbed als aan het graf van Prins Alexander; en hare zoowel als onze lezers weten maar al te zeer, dat zij het bij eene proeve gelaten heeft, en, van dat oogenblik af, onzen doorluchtigen Vorstenelg ongestoord de ruste des grafs laat genieten.— Wederom zien wij dus in dat spreekwoord: *beter ten halve gekeerd, dan geheel gedwaald*, niets anders als een volkomen mislukte poging om nog sterk te schijnen, nadat men van zijne zwakheid het bewijs en de bekentenis zelfs heeft moeten leveren.— Ja, erger nog gaat de C. C. zich aan Zijne Heiligheid vergrijpen; want onmiddelijk na bovengemelde woorden, lezen wij: MEN ZAL ONS OOK TOEGEVEN, DAT Z. H. ZELVE DE SCHULD DRAAGT VAN ONZE ONJUISTE OPVATTING VAN DEN APPENDIX — luister, waarde lezer! hier gaat de C.C. hare wonderbare stelling verdedigen — DOOR EEN ORATORISCHE FIGUUR TE BEZIGEN. (!!!) Z. H. HEEFT TOCH DE INDIVIDUEN, DE LEDEN DER GEHEIME GENOOTSCHAPPEN OP HET OOG, EN SPREEKT VAN DIE GENOOTSHAPPEN.

Laten wij hier eenvoudig de opmerking maken, dat de *C. C.*, die ons een proeve zal geven van haren scherpzinnigen redeneertrant, beter en verstandiger gedaan had, aan de *Opinion Nacional* en niet aan Paus Leo XIII *de schuld van hare onjuiste opvatting* toe te schrijven; vooral nu de *Amigoe* uit de woorden van de Congregatie, die op last van Z. H. den zoogenaamden appendix aan de Bisschoppen toezond, zulke inlichtingen aan de *C. C.* verstrekt heeft, dat hem daarvoor hare dank is betuigd. Paus Leo heeft dus in zijnen appendix duidelijk genoeg gesproken, en dientengevolge noch met dat telegram, noch met de *Oratorische figuur*, die de *C. C.* in dwaling zou gebracht hebben, en dus ook niet met de dwaling des Redacteurs van de *Curaçaosche Courant* het minste uit te staan—laat staan, dat Zijne Heiligheid er de schuld van zou moeten dragen!

Nog eene vraag veroorloven we ons hier, tot het gezond verstand onzer lezers te richten!— Onderstellen wij eens dat de *Opinion Nacional* die oratorische figuur, welke de Redactie der *C. C.* tot zulk een jammerlijke dwaling vervoerde, *niet* gebezigd had; dat zij geschreven had: *Z. H. de Paus heeft een appendix tot de Encycliek, betreffende de Vrijmetselarij, uitgevaardigd, waarbij de geestelijken voor den tijd van een jaar ontheven worden van de verplichting om de* INDIVIDUEN d. i. DE LEDEN *der geheime genootschappen* (er stond: GEHEIME GENOOTSCHAPPEN) *aan te klagen*:—waarom zou

deze verandering dan de *C. C.* verhinderd hebben te redeneeren: „Een ieder zal voorzeker met ons in deze handeling de erkentenis zien van een begane dwaling, IMMERS *hij, die erkent ontijdig te hebben gehandeld, moet geoordeeld worden te hebben gedwaald.* Vrij onbeholpen dus gaat 't er toe, als de *C. C.* hare dwaling, die wij eene dwaasheid noemden, eerst volmondig erkent, maar daarna de schuld toeschrijft aan Z. H., die *Nota bene* met een oratorische figuur den onnoozelen Redacteur er zoodanig in heeft laten loopen! En welke Oratorische figuur? Een figuur ongeveer gelijk aan eene, die wij dagelijks hooren bezigen. Wie onzer hoort niet elken dag: *Curaçao gaat achteruit!* Welnu, de C. C. zou hier aanstonds denken aan het *Eiland* Curaçao, dat *achteruitgaat*, d. i. *wegdrijft* b. v. naar Colon-Panamá; terwijl iedereen, met minder diep verstand, alleen aan de *individuën*, de *bewoners* van ons Eiland denkt— en de Oratorische figuur, ook van dat *achteruitgaan*, begrepen heeft!

Blijven wij dus bij de hoofdzaak. Maar niet zooals de *Amigoe* haar wil verplaatsen. Zij betreft immers noch *Prins Frederik*, noch *Prins Alexander*; toen zij ontstond had men *Prins Frederik* niet voor den geest en *Prins Alexander* was ons nog niet door den onverbiddelijken dood ontrukt. De Hoofdzaak blijft, of het waar is, dat de Encycliek „één voorbeeld geeft, hoe „men zijne overtuiging krachtig en onbe„wimpeld kan uitspreken zonder de *per„sonen* te kwetsen." Dit is door ons bestreden en om onze lezers van de juistheid van ons gevoelen te overtuigen, *hebben wij ons op dat van anderen beroepen.*

De laatste woorden cursiveeren wij. Immers, wie waren die *anderen*, waarop de *C. C.* zich beroepen heeft? Juist PRINS ALEXANDER en PRINS FREDERIK!! Nu moge het waar zijn, dat de *C. C.* bij het onstaan der Hoofdzaak noch den eenen Prins voor den geest, noch de doodstijding van den anderen vernomen had, maar te ontkennen valt het evenmin, dat, weinige dagen later, onder die personen, welke zich evenzeer als de Redacteur van de *C. C.* gekwetst en gegriefd moesten gevoelen door de Encycliek, ook *Prins Alexander* door dien Redacteur werd aangewezen.

Prins Alexander „had van zijn „diep betreurden Oom, Prins Fre„derik der Nederlanden, de Vrij„metselarij *leeren kennen* als eene „instelling, die....... arbeidt, om „verlichting, heil en geluk onder „alle menschen, als godskinderen, „te verspreiden."

„Het moet hem daarom, ook, „in eene verzwakte gezondheids„toestand verkeerende en den „dood nabij, *tot in de ziele ge„griefd* hebben aan de wereld te „hooren verkondigen,".... wat de Encycliek verkondigde, ...„*ook „deze smart heeft de edele telg uit „het geliefde Vorstenhuis in het „graf medegenomen*."........

Nogmaals doen wij een beroep, op de eerlijkheid en het gezond verstand, niet van de C. C. maar van onze Lezers, en vragen daarom: Bleven wij niet bij de *Hoofdzaak* toen wij naar aanleiding van die *bewering* der C. C. met de historie in de hand gingen antwoorden op deze drie vragen: 1o. Heeft Prins Frederik onderwijs in de Vrijmetselarij gegeven aan Prins Alexander; 2o. Wat heeft die diepbetreurde Oudoom aan zijn achterneef alzoo kunnen leeren aangaande de Vrijmetselarij; 3o. Geeft het Grootmeesterschap-Nationaal van Prins Alexander aan den Vrijmetselaar het recht om te beweren, dat de Prins zich met reden gegriefd en gekwetst heeft kunnen gevoelen door 's Pausen Encycliek?

Hebben wij derhalve de „Curaçaosche Courant" steeds op den voet gevolgd, dan bleven wij ook bij de Hoofdzaak, en kunnen ons niet begrijpen, hoe de C. C. den *Amigoe* heeft durven verwijten, *dat hij de hoofdzaak verplaatst heeft.*

In goede, waardige handen!

Op gevaar af, dat de C. C. ons wederom bij „jengdige kinderen" vergelijke, en ons nogmaals de ondeugden „jeugdige kinderen veelal eigen, d. i. stijfhoofdigheid en valsche schaamte" toedichte, hebben wij haar in het bovenstaande van antwoord willen dienen. Dat zij den „*Amigoe*" *in zake de Encycliek* niet meer te woord zal staan, is waarschijnlijk, wanneer wij n. l. de slot-alinea van haar artikel wel begrepen hebben; deze toch luidt:

De alhier gevestigde Loge *De Vergenoeging* heeft zich terecht geroepen geacht in de bres te springen tegen de beschuldigingen door Z. H. den Paus der Vrijmetselarij naar het hoofd geslingerd: die taak is alzoo aan goede en waardige handen toevertrouwd.

Vreemd en onverklaarbaar is het voor ons, dat de „Curaçaosche Courant," die met het overnemen van de „uitlichting" den strijd begonnen is: die het kwetsende en grievende van die Encycliek voor de Vrijmetselaren met voorbeelden van Vorstelijke Vrijmetselaren heeft willen bewijzen, en op onze tegenbewijzen zoo weinig acht heeft geslagen.— onverklaarbaar blijft het ons, dat zij nu eerst *goede en waardige handen* gevonden heeft, die ook voor hare taak de wapenen zullen voeren.

Het staat natuurlijk geheel aan ons, het hangt van onze beslissen en goedkeuring alleen af, of wij dien *remplaçant* erkennen zullen; terwijl wij nu reeds op de verzekering van de C. C., dat het *goede* en *waardige* handen zijn, die voortaan het zwaard der verdediging tegen de Encycliek zullen hanteeren, wel ietwat hebben af te dingen.

De „*Achtbare Loge* DE VERGENOEGING" immers toont meer dan zonneklaar, *geen* goede noch waardige handen te hebben, als zij reeds in het begin harer *Beschouwingen* laf en zouteloos en zeer onwaardig optreedt met den volgenden onzin:

Thans heeft Leo XIII besloten, de Vrijmetselarij met hare gansche leer, plannen en wijze van denken en handelen regtstreeks „in het oog te vatten." Eene figuurlijke, doch voor den Paus zeker zeer karakteristieke uitdrukking: „in de oogen vatten" de oogen uitsteken, de menschen het licht ontnemen en duisternis laten heerschen.

Of blijken die *handen* waardiger, in de daaraanvolgende alinea? „Door hunne (der Vrijmetsela„ren) bemoeiingen en *niet door de „leer van eenige godsdienst of kerk* „heeft de ruwe, wreede behande„ling van den evenmensch plaats „gemaakt voor zachte menschen„liefde, welke bij alle beschaafde „natiën is doorgedrongen, en al „worden alle monniken-orden door „den Paus in volle kracht hersteld, „geen beschaafde natie zal meer „de invoering gedoogen van de „gruwelijke vervolgingen der In„quisitie, van de folteringen van de „pijnbank, gevolgd door het levend „verbranden, van het radbraken, „zelfs niet het geeselen en brand„merken, welke tot in onzen tijd „zijn blijven bestaan. *De Roomsch„katholieke Kerk heeft niet geijverd „tegen die gruwelen, omdat zij door „de Pausen waren goedgekeurd. „Waren de Pausen toenmaals ook „onfeilbaar of is de onfeilbaarheid „eerst begonnen met Pius IX? De „menschen zullen zich nimmer meer „onder het roomsche juk van weleer „krommen*, maar liever trachten „ook het hedendaagsche af te „schudden, terwijl de Vrijmetsela„rij, trots alle pauselijke stuip„trekkingen, zal bloeien."

Voorwaar, het zijn *goede, edele, waardige* handen, die zulks konden neerschrijven! Elke regel getuigt van gebrek aan ernst en kalmte, maar veeleer van haat en woede; iedere volzin van historische dwalingen; elk oordeel over de Katholieke Kerk van onbekendheid met hare leer en inrichting. De *Beschouwingen* die de „Achtbare Loge" weken lang in de C. C. tentoonstelt,— het moet ons van het hart,— zijn derhalve meerendeels van zulk een allooi, dat zij eerder in den vuizigen hoek van den uitdragers-pakoes, dan in een schitterenden bazar op hare plaats zijn.

Nieuwsgierig, 't is het woord, zijn wij dan ook, om spoedig aan het slot van genoemde *Beschouwingen* te vernemen, welke namen er hunne goedkeuring aan hechten zullen. Men zegt: het is een protest van „de Loge"! Maar moeielijk toch kunnen we ons voorstellen, dat de ernstige, achtbare, en op wetenschappelijk gebied geenszins te miskennen Curaçaonaars, die iedereen als leden, „der Loge" kent, *en corps* zullen optreden—of zelfs maar den schijn zullen laten geven, dat van hunnen naam misbruik wordt gemaakt—om zekere waardigheid en klem bij te zetten aan eene soort van argumenten en aan eene wijze van aanval, die terecht veracht worden door ieder ernstig en beschaafd man, al blijve hij tegenstander van de Encycliek, van den Paus en van de Katholieke Kerk!

Wij van onzen kant, zullen dus wellicht die *Beschouwingen der Loge* VERGENOEGING in heur waarde laten, en liever in eenige artikelen de hoofdwaarheden der Encycliek voor de Curaçaosche Katholieken, en voor de ernstige Vrijmetselaren alhier hunne hoofdbezwaren ter sprake brengen.

NOTICIA.

HONOR NA ZUSTER DI CARIDAD-NAN.

Un amigoe di Mr. Joseph Denais ta scirbi na Director di *Défense*, koe *Maire radicale* di Marseille a haci un confesion curioso na Mr. le Comte d'Haussonville, koe a hiba p'é 20.000 franc p'e victimanan di colera di parti di prinsnan di Orleans, tem M. le duc de Chartres, primoe segundo di M. le Comte de Paris a haci un biaga na tera di cólera.

E Maire [corregidor ó Gobernador] di Marseille, koe ta pasa pa un radical bieuw, tabata masjar contentoe coe bisita di e Prins, i ora M. d'Haussonville a bai entrega e 20,000 franc p'e pobernan di lista municipal, e Maire a biséle su sintimentoe k'é tien di un prins *di caracter asina halloe i di manera di camna asina francés.* Ademas el a doena di conocé su admiracion p'e abnegacion (consagracion grandi) di e Zusternan di hospital di Pharo.

E dici: "Mi tabata un gran partidario di haci ieer eos bini mundano (decer), maar awé mi ta comprendé koe hende no por, i koe hende no mester haci hospitalnan bira mundano. Den un di mi bisitanan di Pharo, é dici, mi mees kier a bisita e kamernan bao di tera, Ajá tabatien diez-cuater mortoe di colera; mi a tende boroto; nan a bisá mi koe tabata un Zuster di caridad koe tabata desespta [kita pesti foi] e mortoenan......... For di e dia-ai mi a comprendé, koe no ta pa motiboe di e pastoe, k'e muhernan ai ta consagra nan asina....

Toer despachoe di Toulon i di Marseille ta anuncia cada dia mortoe of varios mortoe di e Zuster di Caridad koe ta cuida hende maloenan di cólera.

Es ta un protestacion (declaracion) contra hacimentoe mundanoe di hospitalnan.

Apropó, nos ta leza den *Gazette du Midi di Marseille*:

Maire, M. Allard, antajera a scirbi na Superiora di Zuster di San Agustin nan, koe ta cuida hende di coleranan di Pharo, un carta oficial pa gradicéle e consagracion admirabel di Zusternan, i haci un alabanza grandi na nan spiritu di sacrificio i e entusiasmo nobel koe nan ta pasa den toer peliger foi coeminzamentoe di e epidemia.

ZUSTER SAINT AMBROISE.

E religiosa ai, na kende Gobierno a caba di presenta croz di Legion d'Honneur, a nace na 1806 na *Villeneuve-le Petite*, canton di Bray-sur-Seine, Arrondissement di Provins (Seine et Marne). E ta Zuster di Orde di Presentacion di la Biergen di Tours.

Zuster Saint-Ambroise a nace di un familia di arrendador ricoe di Brie [hende koe tien tera &ª pa huur]. Su mama ta jama Mna. Ninan. Foi su mucha é tabatien vocacion pa religiosa.

El a bira Zuster di caridad i ta mas di cincuenta anja caba, é ta consagré sin boroto, sin bromamentoe, sin cuidao di mas chikitoe pa fama, koe tantoe otro hende ta busca asina tantoe, é ta alibia toer hende koe ta sufri. Un deber seur, ma santoe i sagradoe.

Ah! E bon Zuster-ai no a haci ningun intriga pa haja e cinta cora-ai, koe tantoe hende ta coedicia! E cruz-ai, no ta es un k'é kier, i sigur é no a buskéle di ningun manera.

Ta mas di binti-cincoe anja k'é ta particularmente consagrá na sirbici di e muhernan koe tien enfermedad, koe no tien cura; nan ta hopi na hospitaal di Tours. E hende maloenan ta adoréle, nan ta stiméle manera un mama.

E pober religiosa bieuw a caba di haja un parálisis koe a troce toer trek riba su cara: su boca a birá henteramente un banda. E ta sufri masjar, maar na lugar di kega, e ta lastra ainda bai na cabez di cama di su "enfermoe stimarnan" k'é no kier bandona.

E ta un hende di un grandi energía. Un dia riba brug di Tours un voyou (hende di puebel malcriar i suci) a topéle, el a jega cerca di é i el a biséle: "Mira, beatona sagrada, bai! prontoe lo nan corta bo cabez afó i di toer bo sortonan."— E bon Zuster a jega cerca e miserabel i el a respondéle: "Si bo no tien placa pa cumpra un cuchioe, bini anto cerca mi, lo mi fiá bo placa."

E voyon a haja miedoe i el a bai corriendo aí-fó.

Dia Huebes mainta, nan a bin

bisa Zuster Sant-Ambroise koe Goebierno a caba di presentéle cruz di Legion d'Honneur; é tabata den sala di enfermonan i tabata lastra pia coe trabao. El a responde sin kita foi su trabao. "Kiko nan kier pa mi haci coe cos-ai? I el a sigi su sirbici.

Muher balente! I mira esnan koe nan ta decora coe un manoe i nan ta poersigi coe otro. Maar nision di e muher santoenan-ai ta mas haltoe koe toer insultoe.

— Luna pasá nan a tene na 's Gravenhage, vendici di cosnan-ai koe S. A. R. Prins Alexander a larga. Su wagennan, cabainan i otro cos koe tabata pertenece na estado di Prins, a bai pa ƒ 10,000; 9 cabai a bendé pa ƒ 2,770.— Su bodega real tabatien na binja, liquor etc. pa ƒ 3,000.

NIEUWSBERICHTEN.

CURAÇAO.

12 September 1884.

Aan den Heer *Jacob Lopez Henriquez*, is vergunning verleend om, met weglating van zijnen geslachtsnaam *Lopez Henriquez*, dien van *Maduro Lopez* aan te nemen.

De Heer *James Petersen* is benoemd tot assistent havenmeester en loods op *St. Martin, N. G.*

De heer *C. R. Debrot* plaatsvervanger van den Kantonrechter op het eiland *Bonaire*, is tijdelijk belast met de functiën van Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het kantongerecht op genoemd eiland.

— Woensdag, j. l. overleed alhier in den ouderdom van ruim 81 jaren de Edl. Achtb. Heer A. G. S. Muller, voorheen: Redacteur van de *Curaçaosche Courant*, Gouvernements-drukker, lid van de voormalige Rechtbank, van den Raad van Bestuur en van d. Koloniaten Raad, alsmede van de School Commissie; Commandant van de Landelijke Schutterij, enz. enz.

— De geheele week heeft men iedere dag te vergeefs uitgezien naar de komst van de *Prins Willem I.* Vooral sedert Woensdag, den dag waarop de Nederlandsche Stoomboot met zekerheid op ons Eiland verwacht kon worden, nemen vrees en bezorgheid hand over hand toe; men weet niet „wat er van te denken." Daarom zullen wij wèl doen, ons niet te zeer in bange gissingen te verdiepen; want honderd gissingen zijn dikwijls honderd vergissingen. Wie weet, of niet spoedig onder Gods zegen de lang verwachte *Prins Willem I* vroolijk onze haven komt binnenstoomen. — Heden middag 4 uren, geen sein nog van de *Prins Willem I.*

NEDERLAND.

De Haagsche corresp. van de *Zutf. Ct.* (15 Aug.) zegt uit vertrouwbare bron vernomen te hebben, dat de toezegging van den Minister Heemskerk om de grondwetsherziening voorloopig tot art. 198 te beperken, wel degelijk in verband staat met 's Konings min gunstigen gezondheidstoestand. Wel is waar heeft de badkuur een goede werking gehad, maar Z. M. is toch nog lijdende; en vooral met het oog op 's Konings hoogen leeftijd zijn de geneesheeren niet gerust.

— De drie stemmen, welke zich tegen de aanneming van het Wetsontwerp op het Regentschap verklaarden, zijn thans bekend, en behoorden aan de heeren *Keuchenius Viruly Verbrugge* en *van Eck.*

— De Regeering heeft het ontwerp der klassenbelasting, hetwelk wel tijdelings door de Kamer verworpen maar nog altijd aanhangig was, ingetrokken. Naar men zegt, zal de Regeering in de aanstaande troonrede nieuwe voorstellen tot wijziging en verhooging van belastingen aankondigen.

— De in de Gothische zaal te 's Gravenhage gehouden openbare verkooping van de rijtuigen, paarden, tuigen, enz., uitmakende de equipage van wijlen Z. K. H. den Prins van Oranje, heeft ruim ƒ 10,000 opgebracht, waaronder ƒ 2770 voor 9 stuks paarden.

De opbrengst van de verkooping der wijnen, likeuren enz. bedroeg ongeveer ƒ 3000.

BERLIJN 28 Aug.— Prinses Victoria van Pruisen ligt ernstig ziek aan de schariaken koorts.

PARIJS 28 Aug.— De Minister van Marine heeft Admiraal Courbet en de zijnen per telegraaf gelukgewenscht met de jongste krijgsverrichtingen, die zoo uitnemend geslaagd zijn.— 29 Aug. Een bericht, dat niet minder dan 80,000 Chineezen de Fransche troepen vernietigd zouden hebben, werd niet nader bevestigd.—De verdedigingswerken aan den mond der *Wing*-rivier zijn thans door *Admiraal Courbet* geheel vernield. — Het gepeupel moet een inval gedaan hebben in de kathedraal van Canton.

— Frankrijk was niet tuk op Koloniale veroveringen, zeide de heer Ferry in een bijzonder onderhoud met den Parijschen Correspondent van de *Times*; alleen tot bevordering van de beschaving is het in Tonking aan het krijgvoeren; en Engeland moest zich wel wachten met de Chineezen aan te moedigen, want zulk een politiek zou op slot van rekening ten nadeele van Engeland zelf uitloopen.

— De *Figaro*, sprekende over eene tijding, volgens welke *Lord Wolesley* met een ontzaglijke troepenversterking naar Egipte zal terugkeeren, oppert de vraag, of het ook misschien Engelands bedoeling en plan is, de Franschen te verhinderen om van het Suez-kanaal gebruik te maken. Is dit het geval, dan kan men er zeker van zijn, dat het Fransche leger van Algiers gereed zal staan om, zoodra het noodig mocht zijn, naar Cairo op te rukken, en die stad in bezit te nemen.

— In geheel Zuid Frankrijk heerscht er groote geldnood; de Amerikaansche Consul te Marseille heeft een beroep gedaan op de edelmoedige hulpvaardigheid der Amerikanen.

DE FRANSCHE „HELDENDAAD" VOOR FUTSCHU.

Volgens een uit Parijs ontvangen depêche, is de Fransche pers verontwaardigd over het telegrafisch bericht, dat aan de Londensche *Times* door hare correspondenten, die zich op de plaats van het oorlogstooneel bevinden, geseind werd. En zeker zal geheel de beschaafde wereld verstoord zijn op die Fransche barbaren, die zich tegen alle regelen van de moderne oorlogsvoering aan eene slachting hebben schuldig gemaakt, die alle volkenrecht afkeurt en veroordeelt. In belang der Europeesche beschaving, kan men dit bericht te Parijs in twijfel trekken, maar laid de berichten van de *Times*: maar veel redenen; helaas! bestaan hiervoor niet.

De Correspondent van de *Times* toch was zelf getuige van het bombardement, (hij bevond zich juist op het Engelsch oorlogsschip „Champion") en welke beweegreden zou hem gedrongen hebben om zijn plicht te vergeten en eene bevriende natie, zonder eenigen grond, van brutaliteit te beschuldigen. Daarbij nog is de vroeger gemelde gebeurtenis geheel in overeenstemming met de wijze van oorlogsvoering, waarvan de Franschen zich tot nu toe bediend hebben.

De Duitschers weten daarvan meê te praten. Op Madagascar schoten zij verscheidene havensteden plat, waarbij weerlooze burgers bij honderden het leven verloren. En wat zegt de geschiedenis die een Fransch officier een jaar geleden, in de „Parijsche Figaro" wist meê te deelen over de inneming van Sontay? Nadat reeds de Anamiten en de Zwart vlaggen, heet 't daar, zich overgegeven hadden, werden er toch nog honderden der inwoners neergeschoten, en wat het vuur der kanonnen gespaard had, vernielden nog de soldaten. Deze officier werd zwaar gestraft maar was dat eene weerlegging der feiten?

De scenes die volgens de „Times" bij het bombardement van Futschu zijn afgespeeld geven wel de bevestiging voor die beweringen.

De stad Futchu ligt in het Zuidoosten van China, tegenover het eiland *Formosa*, omstreeks 150 engelsche mijlen verwijderd van den mond der rivier de *Win*, en is omgeven van een bergketen.

Op een dezer bergen nabij den mond der rivier ligt het arsenaal, dat door de Fransche bommen vernield werd.

Ten twee uur 's namiddags richtten de Franschen het moordvuur van acht Pantserschepen onder Admiraal *Courbet*, op het Arsenaal en op de kleine vloot der Chineezen wier kanonnen bij den eersten aanval der Franschen tot zwijgen gebracht werden. Alle berichten zijn eenstemmig hierin, dat de *vijand* op zijn laatst ten drie uur reeds geheel en al verslagen was; het arsenaal lag in puin en de Chineesche vloot op twee schepen na, waarvan een later strandde, geheel vernield. Toch ging Admiraal Courbet nog twee uren lang voort met het bombardement. Geschiedde dit om den Chineezen zijn Overmacht te doen zien? Dit kan onmogelijk het doel geweest zijn, want in die minder dan zeven minuten dat de strijd reeds beslecht was, was die overmacht genoeg gebleken.

En eene merkbare verzwakking des vijands kan ook niet ter verontschuldiging dienen, wijl deze reeds lang te voren geslagen of gevlucht was en het voortgezette bombardement geen vestingwerken trof, maar alleen de rustige bewoners langs de rivier gold. Zoo blijft er niets anders over dan die „heldendaad" aan *overmoed* en *ruwheid* toe te schrijven, die reeds meermalen als een karakterstrek der Fransche Koloniaal-legers werd aangewezen.

Wat wonder nu, dat men te Parijs in plaats van opgetogen te zijn van vreugde over de eerste behaalde zege, zich daarover schaamt, dat men die bijzonderheden voor ongeloofelijk houdt in stede van de dapperheid en heldenmoed der landgenooten hemelhoog te verheffen.

De Fransche pers pleegt die Koloniaal-politiek der tegenwoordige regeering eene beschavings-politiek te heeten. Frankrijk, zoo zegt men, heeft zich in de vreemde werelddeelen als ijveraar voor de Europeesche beschaving opgeworpen, hij opent den handel een nieuw gebied en bewijst daardoor de geheele beschaafde wereld een onschatbaren dienst.

Deze eerste overwinning der Franschen zal er ongetwijfeld veel toe bijbrengen om de Chineezen de sympathie der beschaafde wereld te doen winnen. (*New-Yorker Staats-Zeitung*).

Curaçao, 12 September 1884.

Mi muy estimado amigoe Ipi.

Bo ultimoe carta ta publicá apena henteramente, koe mi ta contesté caba, pasobra awé mi ta cajente pa scirbi bo.

Ai, Ipi, mi Amigoe, como mi a spanta coe bo carta. Danki Dios, koe bo a scapa. No cansa bo curpa muchoe. Mejor koe bo ta fica un luna mas den frescoe di seroenan i coenucoe, koe di risca bo curpa den es stad pesticulosanan. Impaciente mi ta pa haja un otro carta, koe lo doená mi nobo di bo perfectoe salur.

Awor Ipi, es koe mi ta bai scirbi a costa mi masjar trabao. Bo mees lo comprendé, koe otro a judá mi den di esai. Mi no tien noode di menta su nomber, bo conocé; maar mi carta, mi ta keré, na lugar di perde, lé gana balor.

Dia Biernes pasar 5 di September nos amigoenan a bini trobé cerca mi pa pasa un dia contentoe i dibertido. Awor mi no tien noode di bisa toer kiko a pasa. Tabata manera di costumber: un reunion agradabel henter dia. Toch un cos bien interesant a bini acerca. Esai si, mi meste contá bo toer afor.

Tabata 5 or di atardi, koe Sjon Pastoor a bini cerca mi. Nos tabata contentoe di miré, pasobra su presencia i su combersacion ta haci nos semper leger di coerazon i nunca el ta bai toi nos, sin koe nos a sinja cualkier cos masjar útil i interesant.

Apena Sjon Pastoor tabata coeminza papia coe nos, nos a tende un caballero drenta coeral. El tabata riba un cabai bonitoe, no blancoe ma di color di cinizi. El a pidi nos un glas di awa, koe nos no por niagé. Maar ora el a baha foi cabai pa discanza un poco, nos a jamé aden, i bisa liger el tabata sinta den nos compania, sin pensa mas riba su cabai, koe tabata marrá na paloe.

Despues di a hacié conocí coe nos, mi no sá di ki manera, cuestion a bini riba cuenta di *Willem de Zwijger*, i sin rabia, sin pasion maloe el tabata papia coe mi: "Sjon Cobi, dispensá mi, es carta di bo amigoe Ipi, koe el a mandá bo foi Paris, ta masjar mal scirbi; o mi amigoe, no kere koe tal palabra lo mingua honor di Willem de Zwijger."

Mi mama, Ipi! com mi tabata spanta na es ora, pasobra mi no tabatien basta palabra pa respondé es caballero. Natural toer tabata tira nan bista riba mi i net koe mi kier doené respondi, Pastoor tabata interrumpí mi diciendo:

"Caballero, no toema nos pa malo, koe mi ta interrumpi bo. Bo sabi, Cobi ta un Sjon Carpinter i ta cos koe poder basta ciencia di nos historia, pa contestá bo klaer. Haci mi un fabor anto, di trata es cuenta coe mi, pasobra mi ta toema parti pa Ipi, ó pa papia mejor pa Señor Miguel Alvarez."

Mi no por niagé, koe un peso a kita foi mi coerazon. Mi amigoenan tambe tabata contentoe i boetsje Ben tabata pil su nos gritando: "Cobi, bo a sapa. Maar ketoe-ketoe larga nos tende kiko tos Sjon Pastoor i Caballero lo papia." Nos Caballero tambe tabata combencí di trata es cuenta coe Pastoor i tabata bisé: "O con muchoe gustoe Padre. ¿Haci mi anto un fabor i bisá mi, kiko bo tien contra nos TATA DI PATRIA, nos HEROÉ DI LIBERTAD, contra Willem, koe a doena libertad na religion?

"Contra di esai mi no tien nada koe es tres respondi," asina Padre tabata bisé.

"1° Koe el no ta Tata di Patria, maar un traidor di su Rey.

"2° Koe el no ta un heroé di libertad, maar cabez di un troepa revolutionarioe.

"3 Koe el no a doena libertad na fé ó religion, maar koe el a poeta religion na cadena i na heroe."

Ora nos a tende es tres respondi, nos tabata sagudi cabez un pa otro i Herry tabata bisa boz haltoe: "Bon! bon! esai mi kier tende." I nos toer tabata habri bon nos orea, pa no perde nada di es combersacion.

Despues di a tende es tres respondi, e caballero tabata bisa: "Wel Padre, bo kier haci mi un fabor di doená mi prueba di es koe bo ta bisa?"

"Natural," asina Sjon Pastoor tabata contesté, "mi no kier doená bo respondi sin prueba, maar permiti mi bebe promer un poco awa, pasobra ta haci masjar calor awé."

Tabata un momentoe di haia rosca, un momentoe noema, pasobra anbé Padre tabata coeminza papia:

"Wel, mi amigoe bo kier prueba di es koe mi ta bisá bo. Esai lo mi haci i promer anto mi meste mantá bo, koe es Willem de Zwijger no ta Tata di Patria, ma un traidor di su Rey."

"Bon!" Nené i Herry tabata interrumpi trobé.

"Si Padre," asina e Caballero tabata responde, "doená mi prueba di esai."

"O, mi amigoe nada mas fácil koe esai." asina Sjon Pastoor tabata bisé.

"Prins Willem de Zwijger, el tabata berdadero Stadhouder di Rey Philippus, koe el a hura fieldad i obediencia. Awor es fieldad i es obediencia el a kibra. Mees tempoe toch koe el tabata Stadhouder, el a bai trata coe enemigoenan di Philippus; el a pidi nan junjanza, pa haci Holanda liber, esta: pa doené es libertad, koe boso ta halza tantoe."

"Sigur," asina e Caballero tabata contesté, "esai mi sá, ¿ma ta ki maloe esai tien?"

Despues di a papia asina, boetsji Ben tabata grita coe boz haltoe: „O! ¿ esai „ sí, lo no ta maloe ?" Toch Padre a haci senja pé no papia i a sigi combersa coe nos caballero:

„Figurá bo, mi amigoe, koe Sjon Grandi tabata Prins di un pida tera, pa egempel di isla Aves i Roques, i koe mees ora, maneta mi a bisa, el tabata Sjon Grandi di Curaçao ó di Suriname; coe otro palabra, koe aki ó na Suriname lé representa legitimamente Rey di Hoelanda."

„Sí," es caballero tabata bisa, „¿maar ta kiko esai?"

„¿Ta kiko?" Padre tabata contesté, „Figurá bo awor, koe es Sjon Grandi, representante di Rey, ta huur troepa venezolano pa bringa contra nos Rey, koe el ta konkel coe Miembronan di Kolonialen Raad pa declara gera contra Cas Royal, koe el ta consega nan di kibra fieldad, koe nan a hura na nos Rey Willem III. Figará bo, koe mees ora koe el ta scirbi carta di afeccion na Rey di Hoelanda, el ta manda otro na diferente camina pa kité foi su Trono. Ai, bisá mi, ¿ kiko lo bo bisa di un Sjon grandi asina?"

„O! lo mi desaproba su manera di haci," e caballero tabata papia.

„Lo bo desaproba su manera di haci." asina Padre tabata responde mees ora, „no! mi amigoe, papia klaar, lo bo meste bisa, koe lé ta un traidor di su Rey i di e pida tera koe su Rey a poné Sjon grandi di dié ó Stadhouder."

„Sí," asina es caballero tabata bisa, „¿ma ki cuenta esai tien coe Willem de Zwijger?"

„O!" asina involuntariamente nos toer tabata grita, „O! esai ta klaar."

„Sigur, esai ta klaar" asina Padre tabata bisé, „Willem de Zwijger, mi amigoe, tabata prins di un pida tera, jamar Oranje, koe ta droemi na Sud di Francia. Awor mees ora koe el tabata Prins, el tabata Sjon Grandi ó Stadhouder, coe poder grandi di Rey Philippus, koe el a hura fieldad i obediencia. Awor, mees tempoe koe el tabata Stadhouder, el tabata mira un manera di huur soldaat na Alemania pa haci nan bringa contra Philippus, mees ora el tabata konkel koe cabeznan di Hoelanda pa lamantá contra Rey. Corda com na 2 di April 1567, el kier a forza duque di Egmond pa traiciona su Rey, koe es homber balente semper a ninga di haci. Ai bisá mi! ¿ toer esai no ta hechoenan di un traidor i esai no ta doená mi drechoe di bisa, koe Willem de Zwijger no tabata un *Tata di Patria*, maar un *traidor di su legitimo Rey?*"

„Bon, masjar bon!" nos toer tabata grita asina duroe, koe nos caballero també tabata bisa: „Masjar bon. Ma esai no ta ninga ainda, koe el ta un *Heroë di libertad.*"

„Ta esai," asina Padre tabata bisa: „koe mi ta bai moenstrá bo awor. Maar haci mi un fabor i toema un bon sigar. ¿ Cobi! bo no tien un pida candela?" Cabé mi tabata doena Padre i nos caballero un zwavel, i, despues di a cendé un bon sigar, sjon Pastoor a coeminza papia:

„Di dos, mi a bisa, koe Willem de Zwijger no ta un heroë di libertad, maar cabez di un troepa revolutionarionan, ta drechoe koe mi ta bai splicá bo esai també."

„Sí, ta net koe mi kier tendé," e caballero dici, „i lo bo haci mi fabor di moenstrá mi esai asina klaar, koe bo a moenstrá mi bo promer respondi."

„Nada mas klaar koe es respondi," Padre dici, „pasobra si ta berde, koe el ta un traidor, el no por ta un *heroë*. Heroë toch no ta titel koe nos por doena na un hende manchar coe hecho di mas infaam, manera un traicion. Coe esai sool mi a moenstrá bo anto caba, koe Willem no ta un heroë di libertad: awor ta fica noema di doená bo prueba, koe él ta un cabez di un troepa revolucionario-sangriente."

„Ta net esai koe mi kier tendé," e caballero dici.

„Wel warda poco, i toer lo birá bo klaar manera solo merdia. Si mi ta bisa, koe Willem ta cabez di un troepa revolucionario sangriente, mi kier moenstrá bo pa es palabra mees caba, koe el no a bini pa doena e berdadero libertad, pasobra un troepa di revolucionario asina, koe tien pa cabez un traidor no por doena nunca e berdadero libertad. I di berde, bisa mi ¿ com cos a bai na Hoelanda? Willem, el a huur troepa di soldaat Aleman, i coené el a bini na Hoelanda. Cabez di algun protestant aleman, el a mira si el por probecha di diferente partida i bringamentoe, koe n'es tempoe tabata na Europa, pa kita Hoelanda foi Hispania, *pa boeta corona riba su mees cabez,* cabez di un troepa, koe kier caba coe crueldad di Alva, ma koe tabata cometé crimennan mas grandi. Heroë di libertad bo ta jamé, ¿ma kende el a doena libertad? na revolucionarionan, koe manera bárbaranan tabata horta i mata toer camina. Anto un Heroë manera un Robespierre, manera un Rochefort, un Garibaldi, manera e cabeznan di es troepa banditoenan koe a kima Paris, i koe a bebe sanger di nan roemannan mees. Willem toch no tabata nada mas, manera mi a bisa, koe cabez di un troepa protestant aleman, poco-poco es troepa a bira mas grandi, di spantoe i miedoe, i pa diferente promesa é a bira un egéreitoe; ta nan koe a declara, koe Rey Philippus no tabata rey mas, i koe a boeta Willem como cabez di Hoelanda."

„No Padre," asina nos caballero tabata bisa, „esai ta muchoe." „Esai ta muchoe," Sjon Pastoor dici, „warda un poco, mi amigoe, lo mi doená bo mas prueba di es koe mi a bisa, moenstrando mi tercero respondi es ta: „Willem no a doena libertad na fé ó religion, maar el a boeté na cadena i na heroe."

„Sí, ta esai també, koe nos meste tende ainda." Herry tabata grita.

„Wel mi kier tende prueba di esai, pasobra si bo ta doená mi bon prueba di esai, anto mi no ta na duda mas di bo segundo respondi, pasobra foi un ta sigi otro," e caballero dici.

„Bon papiar" Padre tabata contesté, „bon papiar"!

„Scucha anto un momentoe ainda, i mi ta caba di moenstrá bo es koe mi a proponé mi di respondé bo."

„Si nos ta papia di un Libertador koe a doena libertad na religion, anto nos ta meen toer religion, i principalmente religion, koe tabata religion di tera, es ta: religion católica, pasobra den es tempoe 95 porciento tabata católico. Awor ¿ kiko Willem de Zwijger a haci pa probecha di catolicoman? El a doena Verordening na anja 1581, binti di December, koe tabata taha catolicoman di coemplí coe nan obligacion, es ta: di bai Misa, di batiza hende, di predica, di haci Sacrificio di Misa. El tabata taha nan di haci cualkier egercicionan religioso. El a permiti, i el a doena orden na su soldaatnan pa mata nos Sacerdote, pa nan plunder misa, pa nan tira toer imagen abao, pa nan dristui toer cos di mas santoe, pa nan profana tempel di Dios coe hechoenan di mas intaam. Willem, como Stadhouder di Frisia, tabata firma un Verordening di 7 April 1581, koe a taha toer Sacerdote i hende religiosonan, homber i muher toer, di haci cualkier cos religioso, sea na publiek, sea na privado (bao di castigoe duroe), un Verordening, koe a manda di limpia toer misa di su imagen, altaar i di toer kiko tabata sirbi pa idolatria diabólica. (asina nan tabata papia di nos cos di mas santoe i religioso). ¡ Ai mi Amigoe! ¿kiko bo ta corda di un homber asina? Nos por respeeté?"

„Awor, si bo kier, mi por moenstrá bo ainda kiko el a haci na Delft, camina personalmente el tabata presente, na Roermond etc., ma mi ta keré, koe es koe mi a bisá bo ta basta, pa combenei bo, koe el no a doena libertad na Religion, maar koe el a boeté na cadena i heroe."

„O, si ta berde es koe bo ta bisa," asina nos caballero tabata contesté, „anto mi ta hala mi palabra atras, anto ta imposibel, pa nos respeetá es hombernan-aí."

„Coe mi palabra ta berde, mi amigoe," Padre dici, „bo por mira den toer historia di nos Patria, scirbir pa scriptornan, koe no ta splica diferente hechoenan di historia segun nan gustoe. Leza si bo kier: B. v. d. Brink, prof. Fruin, van Vloten, Mertens en Toiss, Alberdingk Thijm i Nuijens scriptornan protestant i católico, maar toer hombernan, coerazon jeen di amor pa nan Patria, toch koe no a cera nan wowo pa vicionan koe nos parentenan a mancha nos historia coe nan."

Ora Sjon Pastoor a papia es últtmoe palabra, nos caballero a saca su horlogie, i tabata bisa:

„Dispensá mi Padre, mi ta masjar contentoe di bo respondi; ta duel mi koe mi no por fica mas largoe, mi ta spera koe bien liger lo mi combersa trobé coe bo."

Despues di a papia asina, el a cominda nos toer i el a bai; anto Pastoor tambe tabata lamanta i a bisá mi. „Cobi ta mi ora tambe di bai. Ma bisá mi, ¿bo no a ripara, koe pregunta koe es caballero a haci ta casi mees cos, koe *Sjon Ichabis* a haci den *Vrijmoedige* di 21 di Aug."

Ora Sjon Pastoor a puntrá mi esai, anto sí, mi a corda, koe den un di papelnan di *Vrijmoedige*, nan a haci un pregunta asina. Un pregunta scirbi pa un homber, koe segur no sa exprimi su idea den ningun otro linga mas koe na Holandes. Mi a respondé anto na Pastoor.

„Ta berde, mi a loebida esai caba, Sjon Pastoor."

„Libermente bo por loebida tal pregunta, Cobi," Pastoor dici, „pasobra ta imposibel, koe hende por respondé riba toer pregunta koe nan ta haciė. Corda Cobi: *Un* hende loco por puntra mas koe *cientoe* hende sabir por respondé. Asina nos a haja ajera trobe un cos bonitoe den *Vrijmoedige*. Figará bo, nan dici: koe di 1400.000.000 hende nos ta manda 1440.000.000 na fierno. Anto 40 millioen hende mas, koe mundoe tien, nos ta manda ai."

Un harimentoe general tabata aclama es palabra di nos Pastoor.

„Si boso ta hari, mi amigoenan," Pastoor dici, „pasobra boso ta cohé cos di su banda loco, ma pa mi ta tristoe di mira, koe hende kier ta sabir, i koe nan sa menos koe nos muchanan di siete anja, koe ta bini bon na catesacie.

Papiando asina Sjon Pastoor tabata toema mi jioe chikitoe Law, i a boeté riba mesa.

E pobercitoe tabata spanta un poco, principalmente ora Pastoor tabata puntré:

„Law, bisá mi, ¿ ken ta bai fierno?" grabatando tras di su orea, Law tabata respondé klaar.

„Toer hende koe ta moeri foi gracia di Dios, es ta; *den picar mortal.*"

„Bisa mi anto" Pastoor dici, „¿ toer koe no ta católico, como Protestant, Isracliet, nan ta bai fierno anto?"

„O no Pastoor" e chikitoe tabata contesté, „solamente, si pa nan mees culpa grandi nan ta fica den error, i, koe nan ta moeri *den picar mortal.*"

„Bon, mucha," Pastoor tabata bisé i coe contentoe el tabata hiza nos Law foi mesa, diciendo: „Majan bo ta bai cerca mi, lo mi doená bo prentje di mas bonitoe koe mi tien."

Un poco despues Pastoor a bai i mi amigoenan també toer contentoe i bon sinjá.

Ipi, mi ta spera koe bo ta contentoe, koe mi a doená bo henter combersacion di es anoche, pasobra nobo mi no tien di scirbi bo. Es poco, koe mi tien, mi ta warda pa despues.

Adios, coemindamentoe di toer bo famía i amigoenan, toch principalmente di mi

Bo Amigoe,

COBI.

ULTIMO AVISO.

Es koe ta firma aki abao ta pidi pa ultima vez na soe deudornan, di bin pagué mas pronto posible, afin di evita ees pasonan, koe ta desagradabel pa cel i pa nan.

JACOBO MARCHENA.

"Impr. de la Libreria" de A. Bethencourt é Hijos